

Nyköpings kommun
nykoping@nykoping.se
Rektorn vid Östra skolan
bo.osterberg@nykoping.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Östra skolan
i Nyköpings kommun

Tillsyn i Östra skolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Nyköpings kommun under våren och hösten 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Östra skolan besöktes av Skolinspektionen den 21 och 22 maj 2014.

Fakta om skolenheten

Östra skolan är belägen i Nyköpings centralort. Skolenheten omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-6 samt ett fritidshem. I förskoleklassen går 43 elever och i grundskolan 223 elever.

Skolenheten leds av en rektor. Det finns också en biträdande rektor. Skolenheten omfattar två arbetslag. I skolenhetens ledningsgrupp ingår rektor och arbetslagsledarna.

Skolenhetens sammanställningar av kunskapsresultat för år 2013 visar att 90 procent av eleverna nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3 i ämnet matematik. Motsvarande värde i ämnet svenska var 93 procent. I ämnet svenska som andraspråk nådde samtliga elever som läste detta ämne kunskapskraven för godtagbara kunskaper. Även i samhällsorienterande och naturorienterande ämnen nådde samtliga elever kunskapskraven för godtagbara kunskaper i slutet av årskurs 3.

I årskurs 6 nådde samtliga elever lägst kunskapskraven för betyget E i samtliga ämnen år 2013, undantaget ämnet matematik där 91 procent av eleverna nådde kunskapskraven.

Kommunens fritidshem kommer att inspekteras under hösten 2014 på kommunövergripande nivå och beskrivs och bedöms i ett särskilt beslut.

Helhetsbedömning

Verksamheten vid Östra skolan är inriktad mot de nationella målen för utbildningen. Skolenheten bedriver ett gemensamt värdegrundsarbete för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö. Däremot behöver skolenhetens plan mot kränkande behandling förbättras.

På skolenheten finns ett systematiskt arbete för att ge elever i behov av särskilt stöd det stöd de behöver. Rektorn måste se till att detta arbete också omfattar förskoleklassen. Det är också viktigt att skolenheten har tillgång till alla de kompetenser som ska ingå i elevhälsan utifrån de behov som finns på skolenheten.

Inom ramen för skolenhetens systematiska kvalitetsarbete behöver uppföljningen och analysen av kunskapsresultat förbättras. Rektorn måste se till att den planering för utveckling av utbildningen som påbörjats fullföljs.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 september 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Nyköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Upprätta en plan mot kränkande behandling som innehåller de åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling.
- Rektorn ska anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ska varje huvudman se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Som en del i detta arbete ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av skollagen framgår vidare att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) med kommentarer om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det ska med andra ord inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Av tillsynen framgår att Östra skolan på olika sätt arbetar för att motverka kränkande behandling av elever. Skolan genomför till exempel två gånger per år en elevenkät som bland annat omfattar frågor om elevernas trygghet och trivsel och använder resultaten från enkäten i det förebyggande och åtgärdande arbetet för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö.

Skolenheten har en plan mot kränkande behandling upprättad i februari 2014. Till vissa delar motsvarar planen författningarnas krav. Till exempel innehåller planen olika främjande insatser samt rutiner som ska följas när en elev upplever sig kränkt. Planen

saknar dock en redogörelse för de konkreta åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året. De åtgärder som beskrivs är generellt formulerade och saknar tydlig förankring till skolenhetens behov utifrån en aktuell kartläggning. Planen saknar också en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Av intervjuer med personalen och rektorn framkommer att personalen, enligt skolans arbetsgång för att anmäla signaler om kränkande behandling, anmäler till rektorn eller skolsköterskan om de får kännedom om att en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. I skolenhetens plan mot kränkande behandling är dock personalens anmälningsskyldighet bristfälligt beskriven, det framgår bland annat att personalen ska "vid varje enskild kränkning göra en bedömning av hur allvarlig kränkningen är". I anslutning till faktakontrollen har rektorn meddelat att planen har reviderats.

Det framgår av intervju med rektorn att rektorn tagit emot uppgifter från elever och personal om att elever upplevt sig utsatta för kränkande behandling, men att rektorn inte anmält uppgivna kränkningar vidare till huvudmannen.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolenhetens arbete för att motverka kränkande behandling. Skolenhetens plan mot kränkande behandling beskriver inte vilka insatser skolenheten ska göra för att förebygga kränkande behandling utifrån skolenhetens behov. Rektorn måste anmäla signaler om kränkande behandling till huvudmannen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

6 kap. 6-8 och 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Nyköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd i förskoleklassen utreds.
- Åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev i förskoleklassen som ska ges särskilt stöd.

Motivering

Av skollagen framgår att om det framkommer att en elev befaras att inte nå de mål eller kunskapskrav som minst ska uppnås ska det anmälas till rektorn. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i skolsituationen. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Av skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:8) med kommentarer för arbete med åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd framgår att i förskoleklassen utgår

skolan vid bedömningen av elevens behov av särskilt stöd från hur eleven utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen. Åtgärdsprogrammet är en skriftlig bekräftelse på elevens behov av särskilt stöd och vilka stödåtgärder som ska vidtas. I det praktiska arbetet fungerar åtgärdsprogrammet som ett stöd vid planeringen och genomförandet av den pedagogiska verksamheten kring eleven.

Av intervjuer med personalen och rektorn framgår att det finns elever i förskoleklassen som är i behov av särskilt stöd. Enligt den rutin som finns på skolan diskuteras behovet av särskilt stöd för elever i förskoleklassen i skolans elevhälsogrupp och det finns, enligt rektorn, extra personella resurser i förskoleklassen för att tillgodose de behov av särskilt stöd som finns. Enligt rektorn är det dock osäkert om elevernas behov av särskilt stöd har utretts. Det framgår också att det inte har utarbetats några åtgärdsprogram för eleverna.

Skolinspektionen vill särskilt framhålla att bestämmelserna om särskilt stöd i 3 kapitlet i skollagen även omfattar förskoleklassen.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolenhetens arbete med särskilt stöd i förskoleklassen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8–9 §§ skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Nyköpings kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som består av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

Motivering

Av skollagen följer att rektorn särskilt ska verka för att utbildningen utvecklas. Vidare ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Läroplanen anger att rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

Av tillsynen framgår att skolenheten har sammanställningar av kunskapsresultat i förhållande till kunskapskraven i de årskurser där det finns nationella kunskapskrav. Den uppföljning och analys som görs av kunskapsresultaten gäller dock huvudsakligen ämnen där det finns nationella ämnesprov.

Skolenheten har en arbetsplan som omfattar vissa mål för läsåret. Det framgår av intervjuer med rektorn och personalen att kvalitetsarbetet inte bedrivits med systematik under läsåret. Vid tiden för tillsynen finns dock en planering för hur kvalitetsarbetet

ska bedrivas kontinuerligt under året, men denna planering är inte fullt ut implementerad.

Skolinspektionen ser positivt på att detta arbete påbörjats, men bedömer sammantaget att det finns brister i skolenhetens arbete med utvecklingen av utbildningen. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Nyköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Elevhälsan ska omfatta psykosociala insatser.
- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

Enligt skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande.

Skolenhetens elevhälsa består av rektor, skolsköterska, speciallärare och specialpedagog. Det ingår även en specialpedagog från kommunens centrala resursteam som fungerar som en länk mellan skolenheten och resursteamet. Enligt rektorn och skolsköterskan finns det behov av kurators insatser för enskilda elever på skolenheten som inte tillgodoses. Viss tillgång till kompetens för psykosociala insatser finns hos centrala resursteamet, men det framgår att det inte räcker för de behov som finns på skolan. Även elever som Skolinspektionen intervjuat och samtalat med under besöket uttrycker att det finns behov av samtalsstöd av kurator för eleverna som inte tillgodoses.

Det framkommer också vid intervjuer med rektorn och representanter för skolans elevhälsogrupp att det förebyggande och hälsofrämjande arbetet är begränsat, det omfattar skolsköterskans hälsosamtal och vissa moment inom undervisningen i idrott och hälsa. Det finns inte heller någon planering på skolenheten för hur elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete ska bedrivas.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att eleverna i Östra skolan inte har tillgång till alla kompetenser inom elevhälsan som de har rätt till. Vidare finns det brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Nyköpings kommun en anmärkning.

Nyköpings kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 19 september 2014.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Elever och elevers vårdnadshavare får inte skriftlig information om kunskapsutvecklingen i varje ämne som eleven får undervisning i.

Motivering

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av tillsynen framgår att lärarna genomför utvecklingssamtal varje termin. Skolinspektionen har tagit del av exempel på skriftliga individuella utvecklingsplaner med omdömen för elever i olika årskurser i Östra skolan. I några utvecklingsplaner saknas omdömen i ämnen som eleven, enligt skolans timplan, har fått undervisning i, till exempel i musik, samhällsorienterande ämnen, slöjd och svenska.

Omdömena i de naturorienterande ämnena i årskurs 4 och 5 samt de samhällsorienterande ämnena i årskurs 5 ges enbart som gemensamma blockomdömen vilket innebär att eleven och vårdnadshavaren inte får skriftlig information om kunskapsutvecklingen i de enskilda ämnena.

Vissa omdömen beskriver inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven utan det konstateras att eleven har aktivt deltagit och genomfört uppgifter som tillhör kursplanen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister i skolans arbete med att fortlöpande informera elever och elevers vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. De skriftliga individuella utvecklingsplanerna innehåller inte omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i alla ämnen som eleven har undervisning i för samtliga elever. Mot bakgrund av att lärarna genomför utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare varje termin och ger muntlig information om elevernas kunskapsutveckling i de ämnen eleven får undervisning i bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning.

Författning

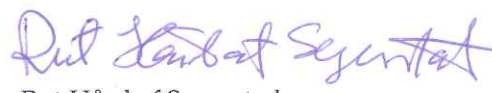
10 kap. 12–13 §§ skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Gun Bystedt-Nordqvist och utredarna Carina Nilsson och Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olsson
Enhetschef

Rut Hård af Segerstad
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.